

Kurmantai Abdiev
Emil Oskonbaev
Kırgız Cumhuriyeti Yüksek Mahkemesi Anayasa Dairesi

Sayın bayanlar ve baylar, öncelikle sizleri Anayasa Mahkemesinin 56. yıl dönümü nedeniyle tebrik eder; özellikle Anayasa Mahkemesi Başkanı Sayın Zühtü Arslan ve Mahkemenin çalışanlarına bu birkaç gün içinde bize sağladıkları her türlü imkân için içtenlikle teşekkür ederim.

Ben de çok kısa konuşmak istiyorum. Sadece birkaç konu üzerinde duracağım.

Birincisi bu sempozyum konusu ile ilgili. Bireysel başvuru, konumuz buydu. Anayasa Mahkemesi Kırgızistan'da Anayasa'nın kabul edilmesi ile birlikte 1993 yılında kurulmuştu. Anayasa, 2010 yılındaki devrime kadar yürürlükteydi. O tarihe kadar da Anayasa'da ufak tefek değişiklikler yapılmıştı.

2010 yılında hazırlanan Anayasa'da şöyle bir madde var: "Her vatandaş anayasadaki her bir maddenin yasaya uygunluğunun olup olmadığını denetleme talebinde bulunabilir." Başka bir deyişle 2010 yılında Anayasa düzeyinde bireysel başvuru hakkının ortaya çıktığını söyleyebiliriz.

Bazı durumlarda sadece vatandaşların değil yabancı ülke vatandaşlarının da başvurduğu durumlar oldu. Çünkü sadece vatandaşlar ile ilgili bir sınır kalmadığı için böyle bir şey mümkün olmuştur.

Bertil Hanım "Bireysel başvurular Türkiye'nin Anayasası'nı, Türkiye'yi genel olarak çok değiştirdi." dedi ve bu çok güçlü bir ifadedeydi. Demek ki Anayasa Mahkemesi o kadar güçlü ki ülkenin geleceğini, ülkenin gelişmesini bu derece etkileyebilmektedir. Çünkü bireysel başvuruları değerlendirirken biz başvurucu haklı mı, haksız mı buna bakmadan içeriği değerlendiriyoruz. Bu nedenle devletin bazı yetkileri de sınırlı kalıyor. Böylelikle Anayasa Mahkemesi, özellikle bireysel başvurular konusunda ülkedeki anayasanın değil dünyadaki anayasanın gelişmesine büyük bir katkı sağlıyor.

Üzerinde durmak istediğim ikinci bir konu, anayasa yargısının dinamik ve gelişen olgulardan biri olduğudur. Anayasa Mahkemesi ve başka kurumlar arasındaki ilişkiler anayasa yargısının ilkeleri ve genel değerleri açısından yeni bir olgu hâline gelmektedir. Nerede güçlü ülkeler, nerede güçlü yargı varsa onlar da geliştirmekte olan demokrasilere, geliştirmekte olan ülkelere yardım etmekte; böylelikle o ülkelerin onların düzeyine yetişmesini sağlamaktadırlar.

Tekrar sizlere ve Venedik Komisyonuna çok teşekkür etmek istiyorum. Çünkü ülkelerin Anayasa Mahkemeleri arasındaki bağı kuran aslında Venedik Komisyonudur.

Umarım yarınlarımız daha da güzel olacaktır.